

Kandidatura příslušníků bezpečnostních sborů ve volbách do zastupitelstva obce

Volby do zastupitelstev obcí upravuje zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“).

Neslučitelnost funkce člena zastupitelstva obce upravuje § 5 odst. 2 a 3 volebního zákona, přičemž neslučitelnost funkce člena zastupitelstva obce s výkonem služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru ve výše uvedeném ustanovení stanovena není. V tomto případě je ale třeba vycházet i z dalších právních předpisů.

Konkrétně se jedná o zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru“).

Tento zákon podle § 1 upravuje právní poměry fyzických osob, které v bezpečnostním sboru vykonávají službu (dále jen „příslušník bezpečnostního sboru“). Bezpečnostním sborem se rozumí Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace.

Funkce člena zastupitelstva obce s výkonem služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru je slučitelná, a to jak v případě, že by příslušník bezpečnostního sboru kandidoval jako nezávislý kandidát, resp. kandidoval za sdružení nezávislých kandidátů, tak i v případě, že je kandidátem uvedeným na kandidátní listině politické strany, politického hnutí nebo jejich koalic, pokud je na kandidátní listině uvedeno, že není členem žádné politické strany ani politického hnutí, neboť podle § 47 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušník bezpečnostního sboru nesmí být členem politické strany nebo politického hnutí ani vykonávat činnost v jejich prospěch; volební právo příslušníka bezpečnostního sboru tím není dotčeno.

Činnost člena zastupitelstva obce nelze dle našeho názoru jednoznačně považovat za výkon činnosti ve prospěch politické strany nebo hnutí, protože jeho mandát je mandátem reprezentativním a podle § 69 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), vykonává člen zastupitelstva obce svůj mandát osobně a v souladu se svým slibem (který mluví jen o věrnosti republice a respektování zájmů obce a jejich občanů) a není přitom vázán žádnými příkazy. Samotný fakt, že příslušník bezpečnostního sboru byl zvolen (popř. kandiduje) do zastupitelstva obce za určitou politickou stranu nebo hnutí, neznamená automaticky, že bude vykonávat činnost v jejich prospěch.

Při výkladu je možné přihlídnout též k § 70 zákona o obcích, podle kterého nesmí být člen zastupitelstva pro výkon své funkce zkrácen na právech vyplývajících z jeho pracovního nebo jiného obdobného poměru, a proto by neměl být zkrácen ani na svých právech vyplývajících ze služebního poměru, pokud k tomu nejsou zákonem jasně vymezené důvody.

Konečně i Listina základních práv a svobod ve svém článku 4 odst. 4 říká, že při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod, kam patří také právo na správu veřejných věcí (čl. 21), musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Také dle judikatury Ústavního soudu je třeba vykládat omezování ústavních práv restriktivním způsobem.

Na základě výše uvedeného lze tedy konstatovat, že příslušník bezpečnostního sboru může vykonávat funkci člena zastupitelstva obce.